

Trygg framtid for folk og natur.

TILSYNSFORUM

Dato: 4. des. 2018

v/ass.fylkesmann Rigmor Brøste

TILSYNSFORUM

04.12.2018

Kl.10.00 Innleiing v/ ass. fylkesmann Rigmor Brøste

Kl.10.15 Fylkesmannen legg fram sine tilsynsplanar for 2019

Kl.11.00 Ein rådmanns erfaring med statlege tilsyn v/ rådmann Anders Skipenes

Kl.11.30 Lunsj

Kl.12.30 Statlege tilsyn legg fram sine planar for 2019

Kl.13.30 Fylkesmannen si planlegging og gjennomføring av tilsyn v/direktør Grete Teigland

Kl.14.00 Nasjonal tilsynskalender v/ seniorrådgivar Vigdis Rotlid Vestad

Kl.14.30 Drøfting/dialog/møteplan for 2019/vegen vidare

Kl.15.00 Vel heim!

FMMR Strategiplan 2017 - 2020

Fylkesmannens ansvarsområde og roller

Iverksetting av
nasjonal politikk

Samordning

Rettstryggleik

Informasjon og
kommunikasjon

Gjennomgåande
perspektiv

Livsløp og folkehelse

Likestilling og
inkludering

Klima og miljø

Samfunnstryggleik og
beredskap

Digitalisering

Satsingsområde på tvers

Betre
oppvekst

Samordning
av tilsyn

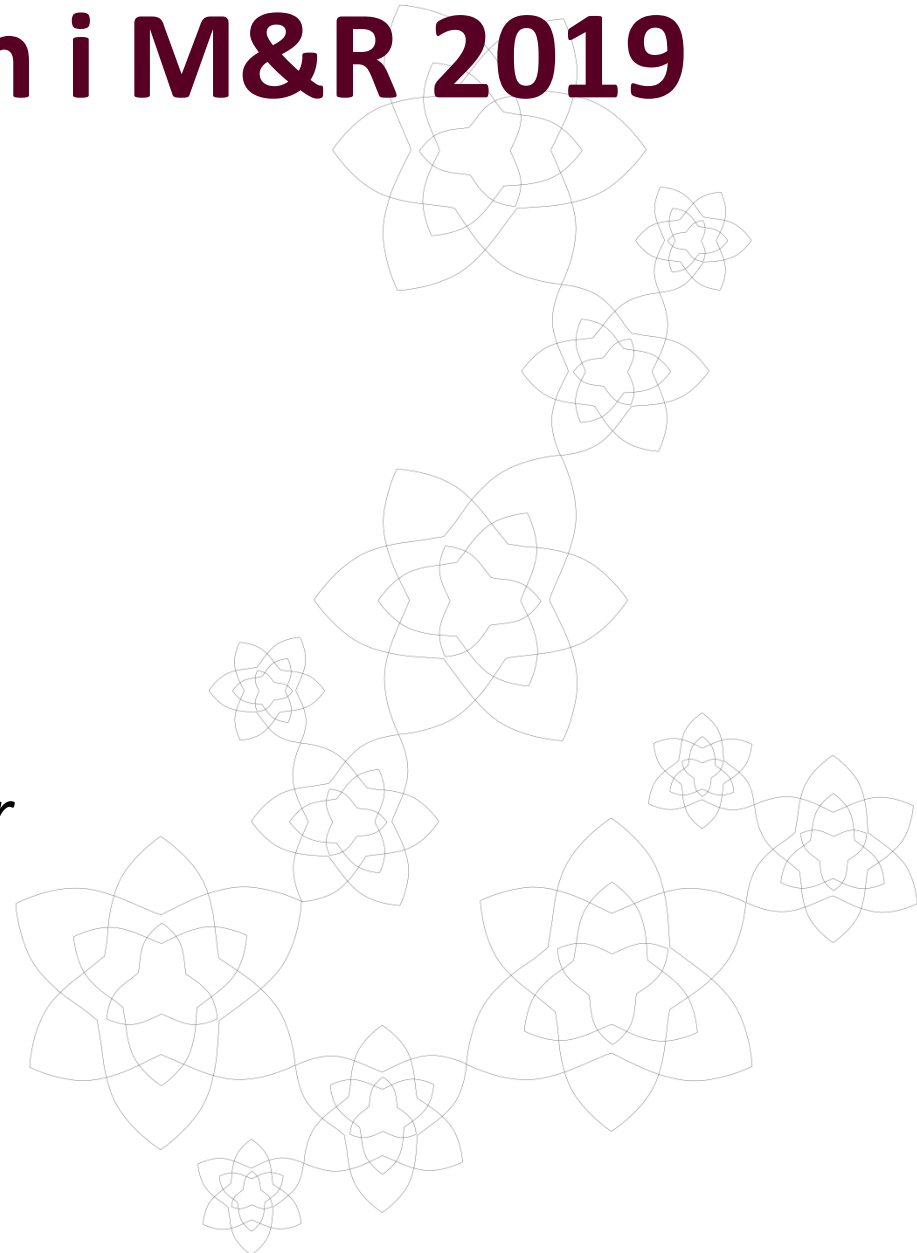
Omstilling
og smarte
løysingar

Fylkesmannen i M&R 2019

- *Tildelingsbrev*
- *Kommunedialogen*
- *Kommunelov*
- *Nasjonal tilsynskalender*
- *Endring av prosedyrar*

Nasjonale arena

Arenaen skal bidra til at statlege tilsyn med kommunesektoren er samordna gjennom blant anna:

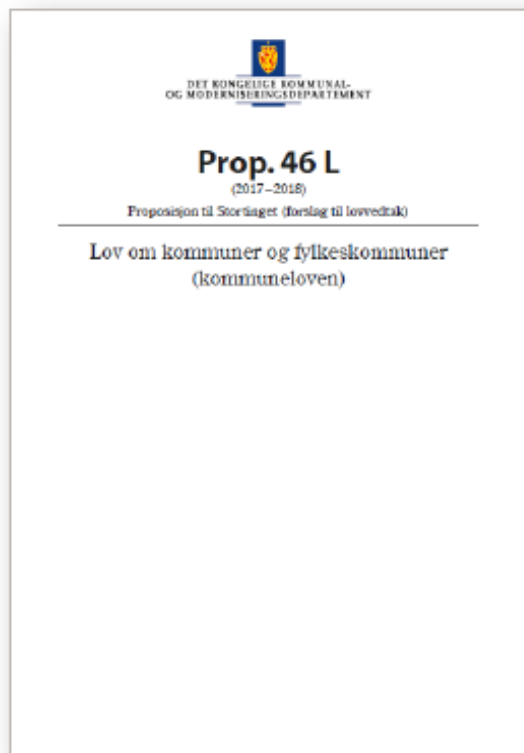
- ✓ Gjensidig informasjon
- ✓ Arbeide for ei samordning av tilsynssyklusar og tilsynstema der dette er hensiktsmessig og mogleg
- ✓ Gjensidig utveksling av erfaringar med tilsyn og tilsynsmetodar
- ✓ Legge til rette for samordning av metodikk, omgrep, ROS-analyser mv.
- ✓ Vidareutvikling av tilsyn på tvers av sektorar
- ✓ Ta omsyn til erfaringar og innspel frå kommunesektoren

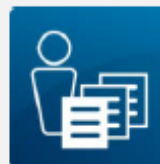
NY KOMMUNELOV

En moderne lov

Grunnstammen
videreføres

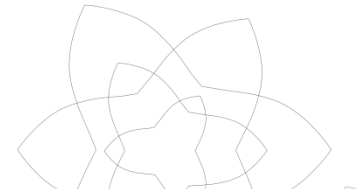
Ny struktur

Klart språk

Samordning...1

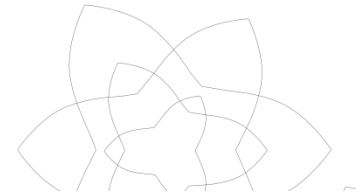

Samordning av statlige tilsynsmyndigheter § 31-6

- FM skal vurdere det samlede omfanget av tilsyn **med den enkelte kommune og ha dialog med kommunen**
- Alle tilsynsmyndigheter skal underrette FM om tilsynsplaner og om varsel om pålegg/sanksjoner som har vesentlige virkninger for kommunen
- **FM kan fastsette frister for at tilsynsmyndighetene sender inn tilsynsplaner**
- **FM skal formidle til andre tilsynsmyndigheter sin vurdering av situasjonen i enkeltkommuner og i fylkeskommunen**

Samordning...2

Samordning mellom statlig tilsynsvirksomhet og kommuner eller fylkeskommuner § 30-7

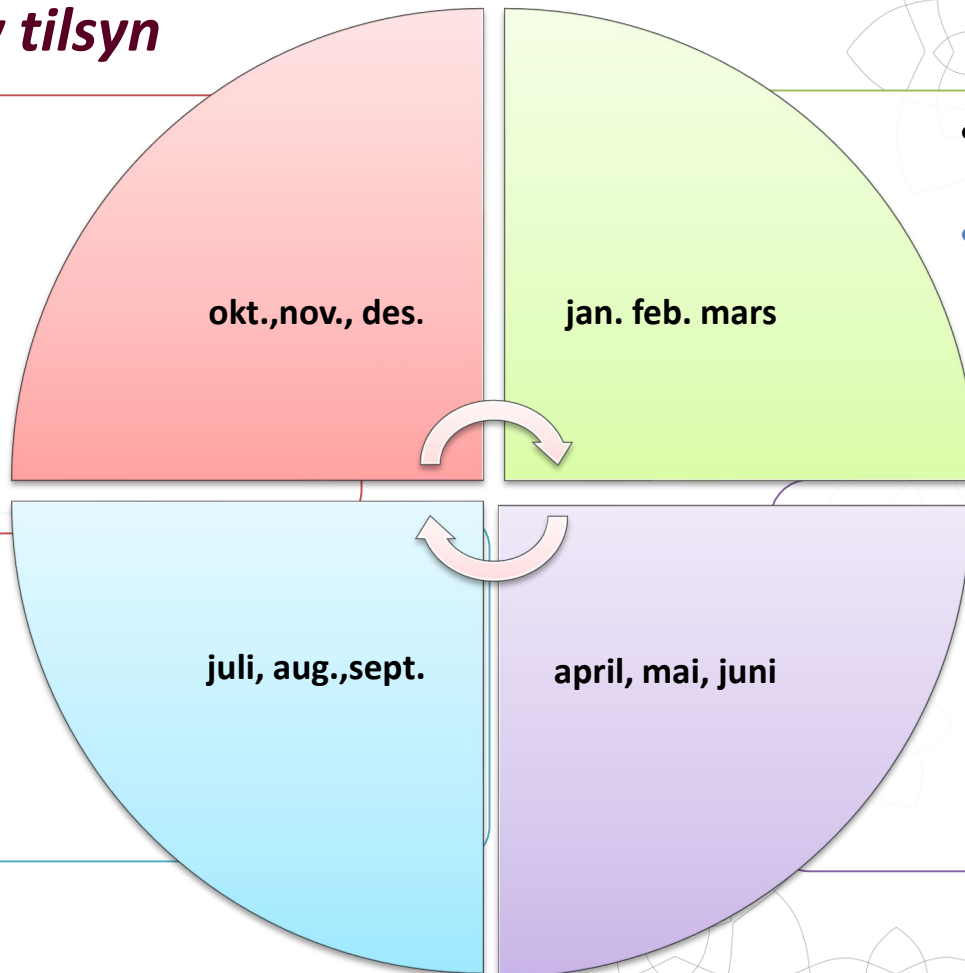
- Fylkesmannen skal drøfte med kommunene prioritering og gjennomføring av planlagte tilsyn
- Statlige tilsynsmyndigheter skal ta hensyn til det samlede statlige tilsynet med den enkelte kommune og til relevante forvaltningsrevisjonsrapporter
- Dialog med kommunen før det eventuelt vedtas pålegg om retting eller andre reaksjoner med vesentlige virkninger for kommunen

Årshjul 2019

Samordning av tilsyn

- **Kontrollutvalgssekreteriata: okt.**
- **Fristar for tilsynsplan neste år: nov. des.**
- **Tilsynsgruppe: okt.,nov.,des.**
- **Tilsynsforum: des.**

- **Tilsynsgruppe: jan., feb., mars**
- **Statsetatsmøte april**

- **Tilsynsgruppe: sept.**
- **Statsetatsmøte sept.**

- **Fristar revidering: april**
- **Tilsynsgruppe: april, mai, juni**
- **Tilsynsforum: juni**

Tilsyn 2019

Helse- og sosial

Ved direktør Grete Teigland

Tilsyn Helse-og sosial 2019

1.	Tilsyn kap. 4A – er tilsyn ift tvang og makt mot personar i sjukeheim.	Systemrevisjon, Averøy	Mai el. høst
2.	Tvang og makt mot personar med psykisk utviklingshemming	Stadlege tilsyn, Vestnes	April-juni
3.	Legemiddelhandtering i omsorga for personar med utviklingshemming	Systemrevisjon, Vestnes	Uke 14
4.	Helse- og omsorgstenester til personar med utviklingshemming	Systemrevisjon, Stranda	Uke 39
5.	Helse- og omsorgstenester til barn i barne- og avlastningboliger	Systemrevisjon, Sande	Uke9/10
6.	Iverksettelse av vedtak om personleg assistanse, avlastning, støttekontakt	Systemrevisjon, Giske	april
7.	Uanmeldte tilsyn, Kap.4A - 4 stk		16.Og 17.jan 13.Og 14.feb

Landsomfattande tilsyn - LOT

FM har **2 landsomfattande kommunale tilsyn** i 2019 der tema blir sett saman av ansatte frå fleire avdelingar hos fylkesmannen.

- a) **Folkehelse, miljøretta helsevern.** Dette tilsynet skal sjå at kommunen fører tilsyn med sine skular og barnehagar slik lova krev. FM hadde fagdag med pliktene til kommunen i denne samanhengen, i februar 2018. Tilsynsteamet vil bestå av ansatte frå helse-og sosial, oppvekst/ utdanning og miljøavdelinga
- b) **Barnevern og NAV** -Barneverntenesta sitt tilbod om ettervern og samhandling med dei sosiale tenestene i arbeids- og velferdsforvaltninga, med vekt på overgangsfasar, heilskapleg tilbod og brukarmedverknad.
Gjeld unge mellom 17 og 24 år.

Målet med tilsyn

- bidra til **økt sikkerhet** for pasienter og **kvalitet** i helse- og omsorgstjenesten samt tillit til helsepersonell og helse- og omsorgstjenesten.
- **TRYGGE** tjenester - **føre til forbedring** i tjenestene
- handlar om å styrkje **kvaliteten og pasient- og brukartryggleiken**

til det beste for den neste.

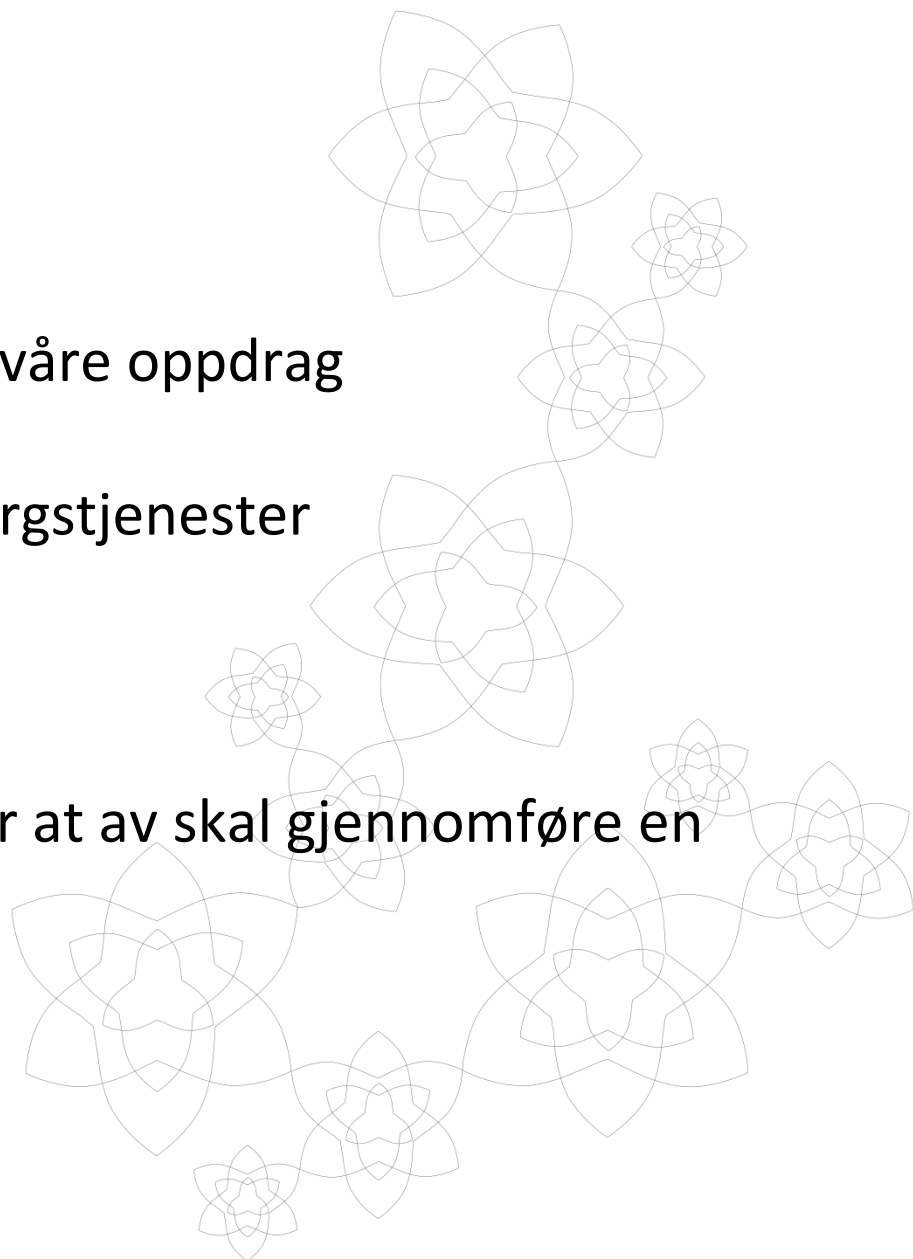

Tilsynskrav

Fylkesmannen har tilsynskrav i våre oppdrag

- I kommunale helse- og omsorgstjenester
- I sosiale tjenester i NAV
- I spesialisthelsetjenesten

Oppdragene er konkrete og sier at av skal gjennomføre en viss tilsynsaktivitet / år

Tilsynstema

1. Landsomfattende tilsyn bestemt av Statens Helsetilsyn
– tema og form (systemrevisjon)
Fylkesmannen velger ut tilsynsobjekt)
2. Egeninitierte tilsyn - planlagte
Fylkesmannen velger tilsynsobjekt, tema og form
3. Hendelsesbaserte tilsyn – uplanlagte
 - klager
 - bekymringsmelding
 - en aktuell hendelseFylkesmannen velger form

Tilsynsform

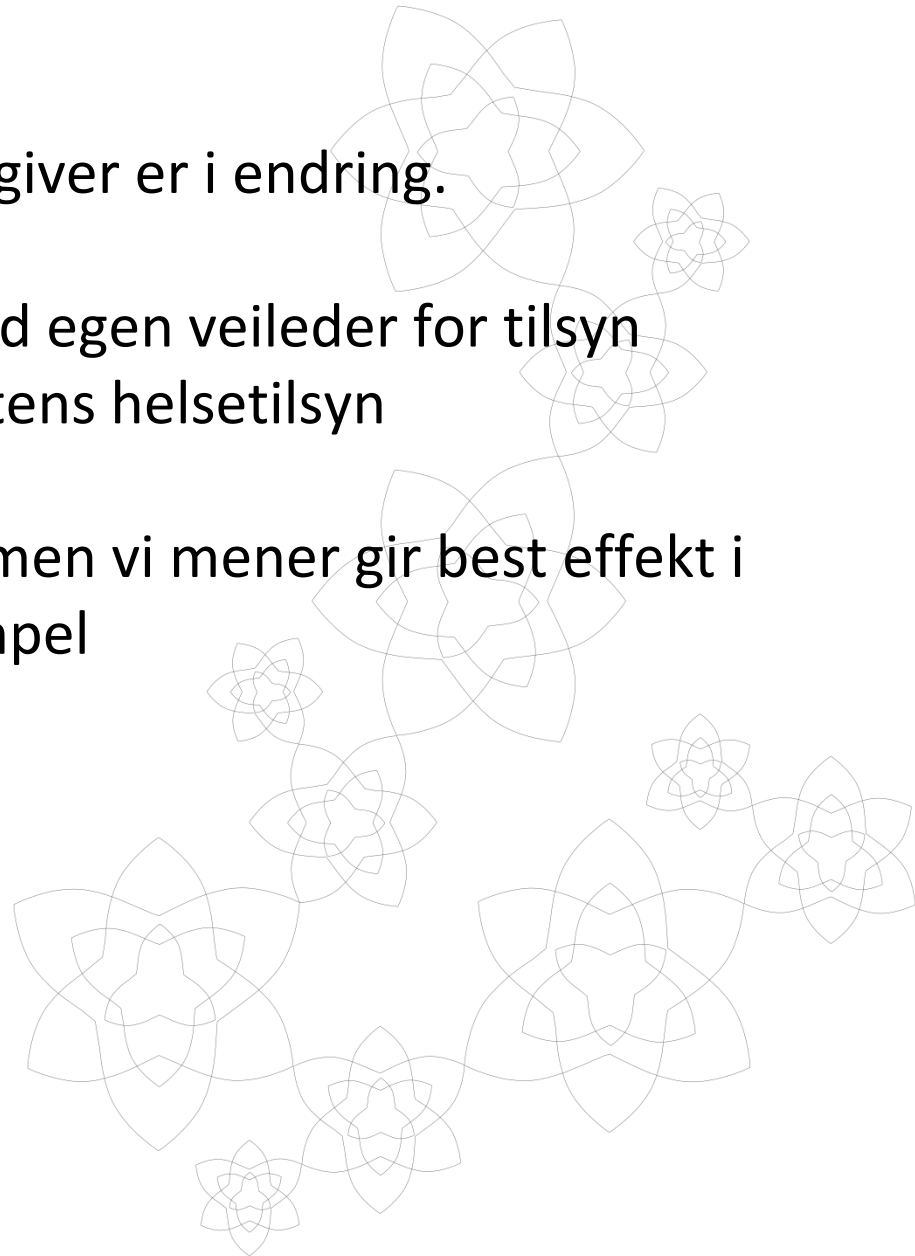
Statens Helsetilsyn som oppdragsgiver er i endring.

Har hatt hovedfokus på

- systemrevisjon som metode med egen veileder for tilsyn utført som systemrevisjon fra Statens helsetilsyn

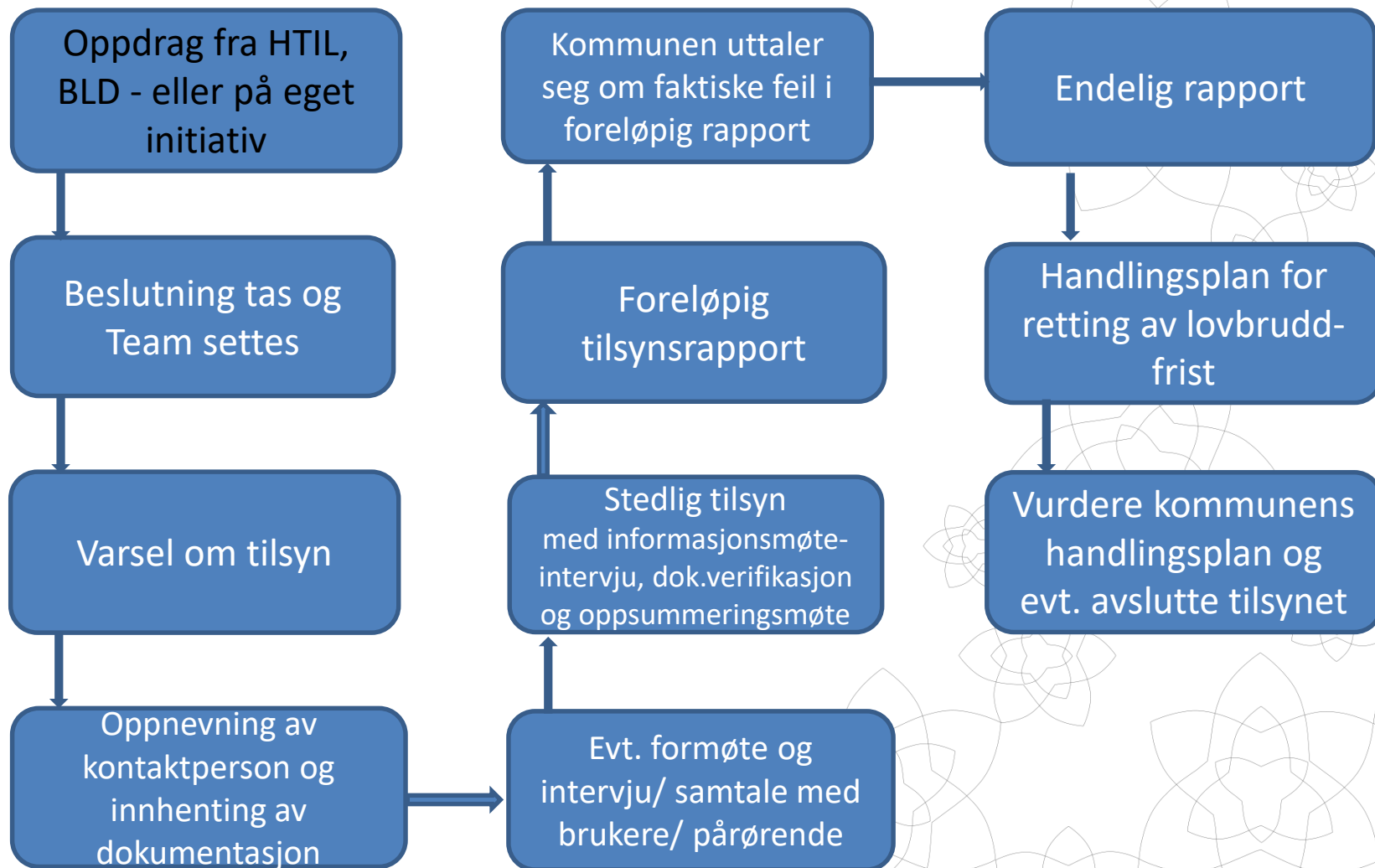
Embetene kan nå velge tilsynsformen vi mener gir best effekt i det enkelte tilfelle, som for eksempel

- Systemrevisjon
- Egenvurderingstilsyn
- Dokumenttilsyn
- Stedlig tilsyn/ utrykningstilsyn
- erfaringskonferanse

Gangen i tilsynsaktiviteten i helse og sosialavdelingen

Tilsyn 2019

oppvekst og utdanning

Ved seniorrådgiver Silje Veronika Reinaas

Opplæring og barnehage

Opplæring:

Skolemiljø – Tingvoll, Ålesund og fylkeskommunen

Pedagogisk psykologisk teneste (PPT) – Eide, Fræna og Gjemnes

Elevanes utbytte av opplæringa – Vanylven

Grunnskoleopplæring for vaksne – Aure

Vidaregåande opplæring for vaksne – fylkeskommunen

Introduksjonslova - ? (2 kommunar)

Barnehage:

Kommunens rettleiing og tilsyn – Stranda

Spesialpedagogisk hjelp m.m. – Giske og Averøy

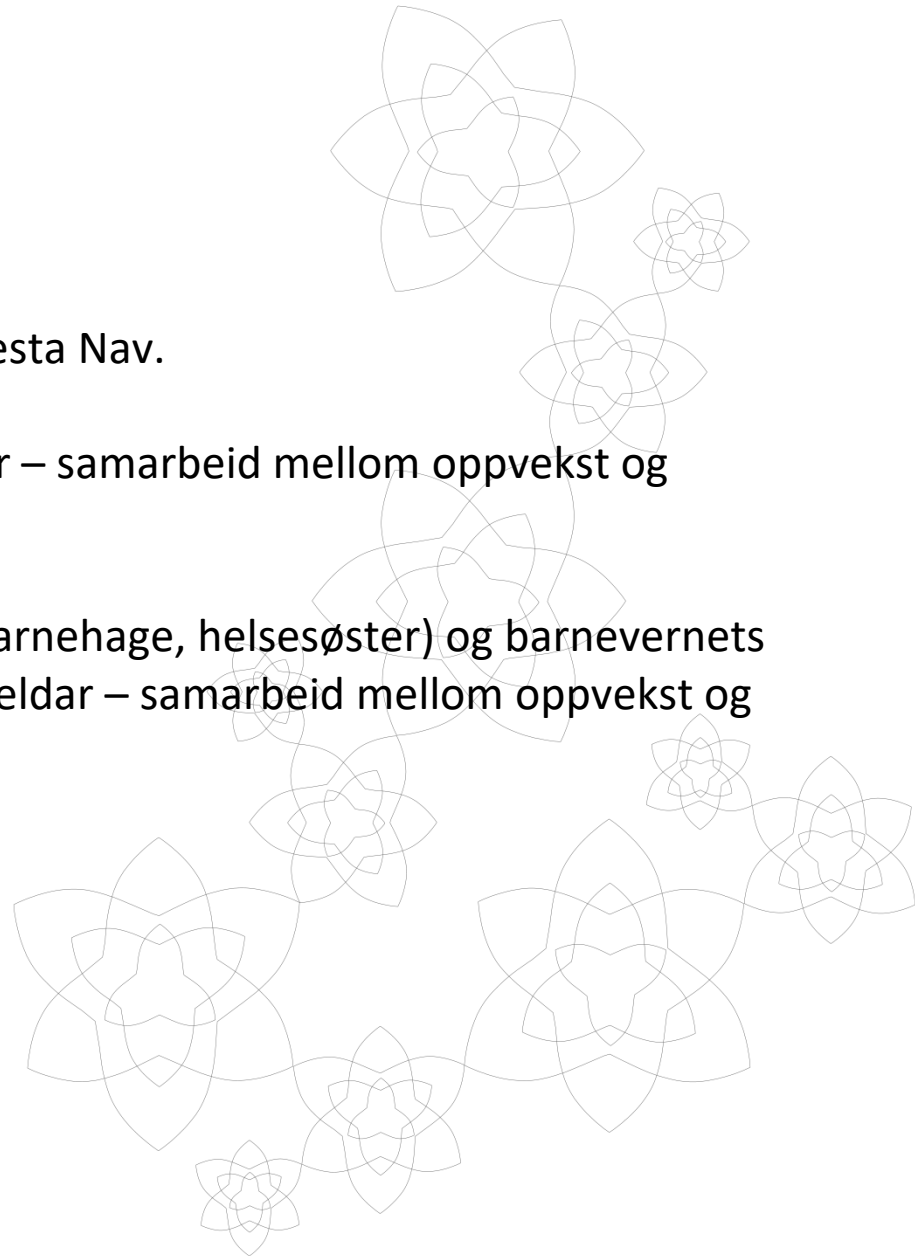

Fellestilsyn

Kommunal barnevernteneste og sosialtenesta Nav.

Miljøretta helsevern i barnehagar og skolar – samarbeid mellom oppvekst og utdanning, helse og sosial og miljøvern.

Opplysningsplikta til barnevernet (skole, barnehage, helsesøster) og barnevernets plikt til å gje tilbakemelding til offentleg melder – samarbeid mellom oppvekst og utdanning og helse og sosial.

Enkeltstående kjelder

Meldingar frå private

Meldingar frå udir, kommunane, fylkeskommunen,
andre offentlege kjelder

Eigne opplysningar

Informasjon og meldingar frå andre avdelingar

Media

Overskotsinformasjon frå andre tilsyn m.m.

Eiget kjennskap til sektor

Sektoromspennande kjelder

Elevundersøkinga

Data i GSI

Data i PAS

Data i BASIL

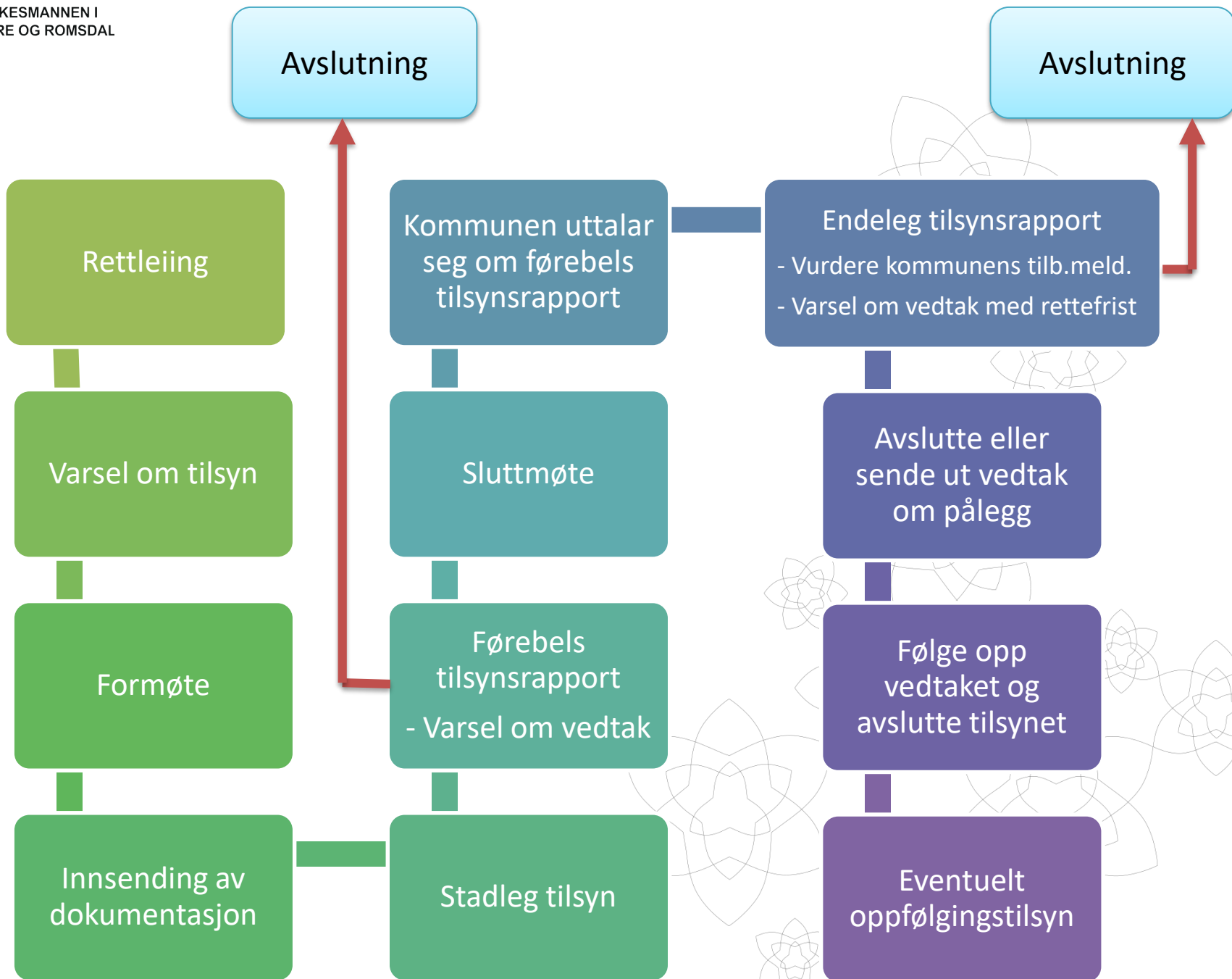
Data i Skoleporten

Data i KOSTRA

Forsking

Karakterar

Enkeltstående og sektoromspennande kjelder må sjåast i
samanheng.

RefLex - hjelp til å vurdere egen praksis

RefLex er eit nettbasert verktøy som skal gi barnehagar, barnehagemyndigheita, offentlege skolar og skoleeigarar hjelp til å vurdere om eigen praksis er i samsvar med barnehagelova/opplæringslova med tilhøyrande forskrifter.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 11.01.2017

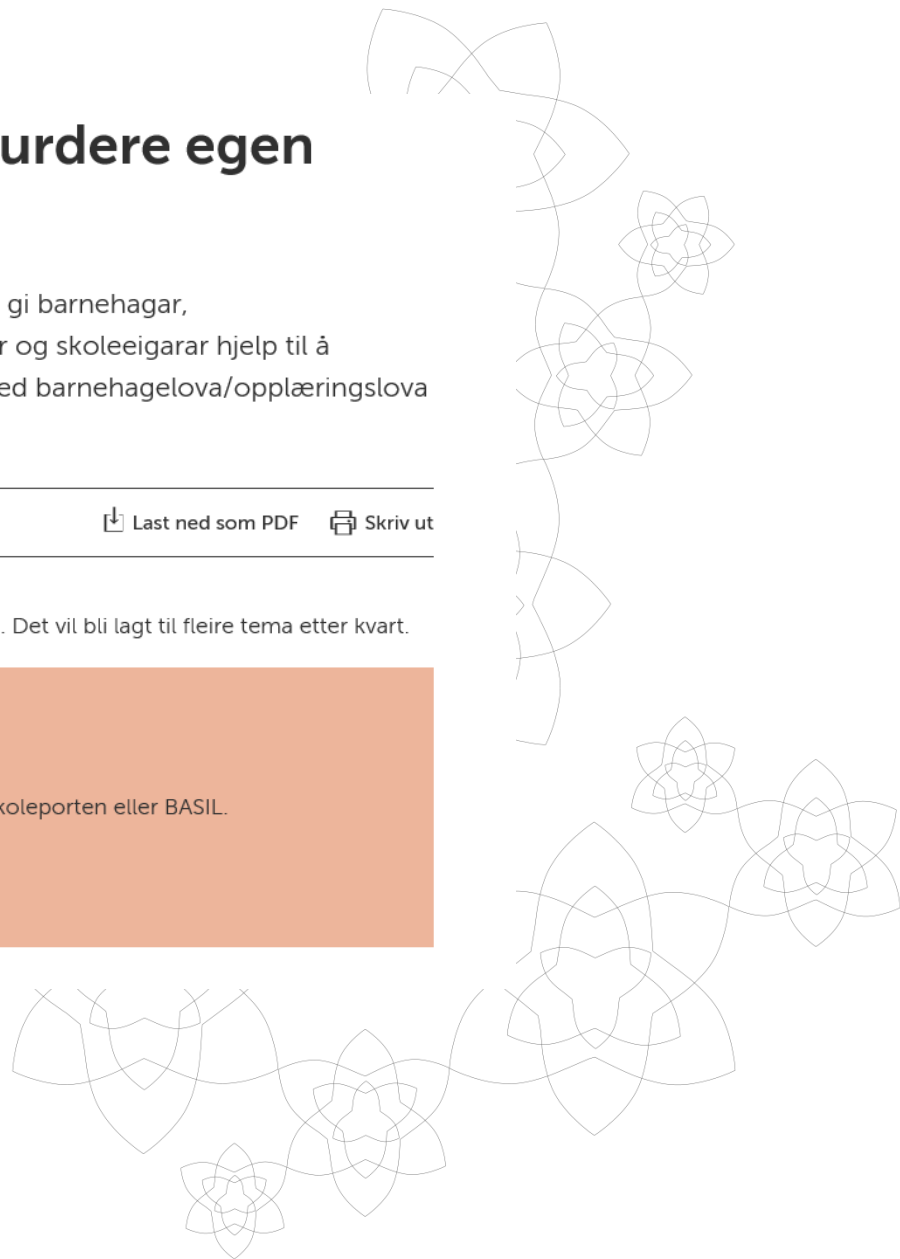
 Last ned som PDF Skriv ut

Verktøyet skal dekkje regelverket på enkelte tema. Det vil bli lagt til fleire tema etter kvart.

Til RefLex

Bruk same brukarnamn og passord som i Skoleporten eller BASIL.

- <http://reflex.udir.no>

Tilsyn 2019 landbruk

Ved seniorrådgiver Gunvor Ytterstad

Landbruksavdelinga

- Krav om 20 % tilsyn av kommunene hvert år
- Fører tilsyn med kommunenes forvaltning av ulike tilskuddsordninger i landbruket
- **Bøndene i MR mottar om lag 600 mill. i tilskudd årlig – økende fokus på tilsyn siste årene**
- Ikke omfattet av «statlig tilsyn», men tilsyn hjemlet i økonomireglementet i staten

Tilsynsmetode

- Tradisjonelt ført tilsyn med stedlig intervju
- Vi tester ut «**egengodkjenning**» fra 2019 (etter mal fra FM i Sogn og Fjordane) for å øke læringseffekten og redusere ressursbruken

- Kommunene (leder og saksbehandler) vurderer egen praksis ved gjennomgang av FM sin sjekklister – finne «egne» svakheter
- Grupper med 4 og 4 kommuner treffer FM for gjennomgang av sjekklister, erfaringsutveksling og læringsøkt
- FM fastsetter eventuelle merknader (forbedringspunkt) og avvik (regelbrudd) i etterfølgende rapport
- Kommunen må lukke avvik innen tre måneder etter endelig rapport

Risikobasert tilsyn - ordninger

- Valg av ordninger etter risikovurdering – bruk av verktøy fra DFØ (fører tilsyn med «røde» og «gule» ordninger)

Risikoidentifikasjon og analyse				Ansvarlig:		
Enhet:				Dato: 18.01.2018		
Mål / krav nr 1:				Risiko før tiltak		
Regelverket er klart og tydelig for søker og/eller kommune				S	K	
Gjns risiko for målet:				3	3	Middels
Risiko nr	Kritiske suksessfaktorer	Risiko for manglende måloppnåelse	Eksisterende tiltak/ merknad til risikoen	S	K	Risiko-nivå
R1	Søker klarer å forstå regelverk og søknadsskjema	Søker har vansker med å forstå regelverket og/eller søknadsskjema	Kan være uklart om beiteperioden er lang nok og at beiting faktisk betyr at dyret tar >50 % av føret fra beitet.	2	3	Middels
R2	Regelverket har ingen svakheter som vanskeliggjør saksbehandling	Regelverket har svakheter som vanskeliggjør en god (kommunal) saksbehandling	Det er vanskelig å kontrollere om beiteperioden er oppfylt og om beitegraset har utgjort hoveddelen av føret i beiteperioden. Kontroll skjer lenge etter at beiteperioden er avsluttet.	4	4	Høy
R3	Rammen for skjønnsutøvelsen er klar	Rammen for skjønnsutøvelsen er uklar	Det er nødvendigvis mye bruk av skjønn i selve kontrollen, selv om kriteriene ut fra regelverket er klare.	3	3	Middels

Samlet risikovurdering - målnivå					
Enhet: Tilskudd til husdyr					
Dato: 7.03.2017					
		Risiko før tiltak			
Mål / krav:	Målnr	Sannsynlighet	Konsekvens	Risiko-nivå	
Regelverket er klart og tydelig for søker og/eller kommune	M 1	3	4	Høy	
Vedtak fattes på riktig grunnlag og i samsvar med regelverket	M 2	3	4	Høy	
Delegert forvaltning fungerer tilfredsstillende	M 3	2	3	Middels	
Tilskudd/produksjonsrettighet benyttes i samsvar med regelverk og vedtak	M 4				

Risikobasert tilsyn - tema

Utvalgte ordninger for 2019 (tema for egenvurdering)

- Tilskudd til husdyr
- Tilskudd til dyr på beite
- Tilskudd til dyr på utmarksbeite
- Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket

Utplukk av tilsynsobjekt

To grupper får tilsyn i form av «egengodkjenning» i 2019

1) Gjemnes, Averøy, Fræna og Eide

- Gjemnes valgt ut som «risikoobjekt»
- Fører likevel tilsyn med utvalgte «nabokommuner»
- Oppstartsmøte uke 5, hovedmøte uke 13
- Møter gjennomføres i Molde

2) Ørsta/Volda, Sykkylven, Herøy og Sande

- Landbrukskontoret i Ørsta og Volda valgt ut som «risikoobjekt»
- Oppstartsmøte uke 5, hovedmøte uke 13
- Møter gjennomføres i Ørsta

Landbruksavdelinga

- Krav om 20 % tilsyn av kommunene hvert år
- Føres tilsyn med kommunenes forvaltning av ulike tilskuddsordninger i landbruket
- Bøndene i MR mottar om lag 600 mill. i tilskudd årlig
- Ikke «statlig tilsyn», men tilsyn hjemlet i økonomireglementet i staten

- Tradisjonelt ført tilsyn med stedlig intervju
- Testes ut «egengodkjenning» fra 2019 for å øke læringseffekten og redusere ressursbruken
 - Kommunene (leder og saksbehandler) vurderer egen praksis ved gjennomgang av FM sin sjekklister – finne «egne» svakheter
 - Grupper med 4 og 4 kommuner treffer FM for gjennomgang av sjekklister, erfaringsutveksling og læringsøkt

Tilsynsplan for 2019

- **Utvalgte ordninger etter risikovurdering (tema for egenvurdering)**
 - Tilskudd til husdyr
 - Tilskudd til dyr på beite
 - Tilskudd til dyr på utmarksbeite
 - Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket
- **To grupper valgt ut etter risikovurdering**
 - 1) Gjemnes, Averøy, Fræna og Eide**
 - Oppstartsmøte uke 5, hovedmøte uke 13
 - Møter gjennomføres i Molde
 - 2) Ørsta/Volda, Sykkylven, Herøy og Sande**
 - Oppstartsmøte uke 5, hovedmøte uke 13
 - Møter gjennomføres i Ørsta

Tilsyn 2019 - Miljøvernnavdelinga

Ved seniorrådgiver Anne Melbø

Utfordringsbilde – kommunen si rolle

- **Klima**
 - Transport- og arealplanlegging
 - Klima- og energivennlige bygg
 - Klimastatistikk
- **Miljøgifter på avvege**
 - Forsøpling og villfyllingar,
 - massehandsaming inkludert gateoppsop,
 - miljøsanering av bygg,
 - brenning av avfall,
 - registrering av kjent grunnforureining,
 - utfylling over forureina sjøbotn
- **Plastforureining**
 - Reinsing av avlaup, forsøpling forebygging og tilrettelegging
 - Forsøpling og villfyllingar,
 - massehandsaming inkludert gateoppsop,
 - miljøsanering av bygg,

Gjennomførte tilsyn med kommunar

- ▶ **2014:** Endring av **forureiningslova** ga fylkesmannen rett til å føre statleg tilsyn med kommunepliktar innanfor forureining
- ▶ **2016:** Lokal luftkvalitet. Brevtilsyn i Kristiansund, Ålesund og Molde (Forureiningsforskrifta kap. 7)
- ▶ **2017:** Forsøpling og open brenning. Brevtilsyn med alle kommunane (Forureiningslova §§ 7, 28, 35 og 37)
- ▶ **2018:** Brev til rådmenn og ordførarar om forsøpling

Tilsyn med kommunar 2019

Tilsyn etter kommunelova:

<i>Kommune</i>	<i>Tema</i>	<i>Tidspunkt</i>	<i>brev/ute</i>
Kristiansund	Grunnforurensning	29-30. jan	ute
Aukra	Grunnforurensning	31.1 - 1.2	ute
Alle	Avløp	hele oktober	brevtilsyn (?)

Tilsyn med kommunen som verksemd/forureinar:

<i>IKS</i>	<i>Tema</i>	<i>Tidspunkt</i>	<i>brev/ute</i>
ÅRIM	Farlig avfall	uke 3	Ute, revisjon
RIR	Farlig avfall	uke 15	Ute, revisjon
SSR	Farlig avfall	uke 39	Ute, revisjon
NIR	Farlig avfall	uke 44	Ute, revisjon

Gebyrfinansiert tilsyn

Tilsynsobjekt:

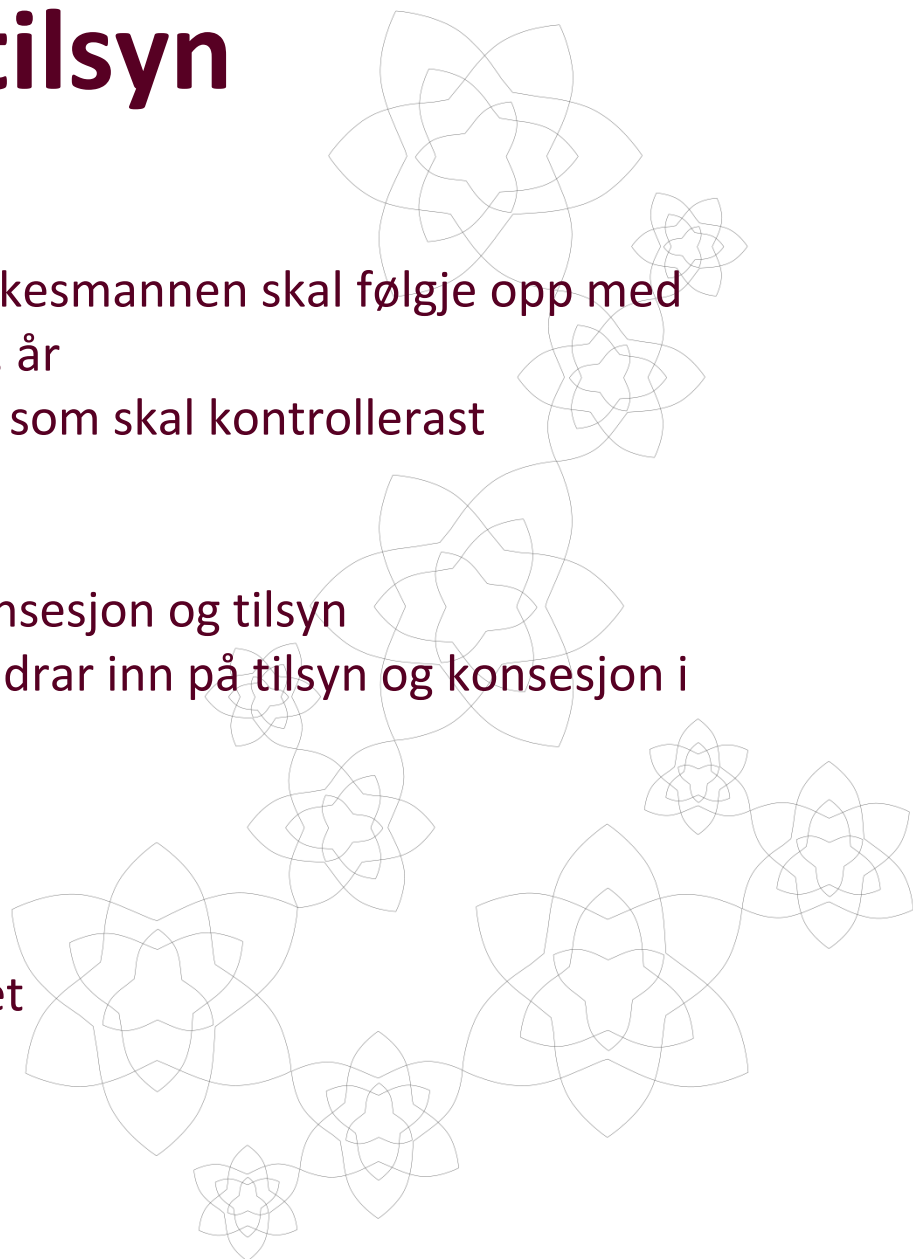
- Om lag **300** verksemder i MR som fylkesmannen skal følge opp med frekvensbasert tilsyn, kvart 3. eller 4. år
- I tillegg forskriftsbaserte verksemder som skal kontrollerast

Ressursar:

- 2,6 stillingar finansiert på gebyr – konsesjon og tilsyn
- 3 stillingar over ordinært budsjett, bidrar inn på tilsyn og konsesjon i tillegg til andre oppgåver

Gjennomføring:

- 70 – 90 tilsyn i året
- 50 – 80 konsesjonsbehandlingar i året

Kva er styrka vår

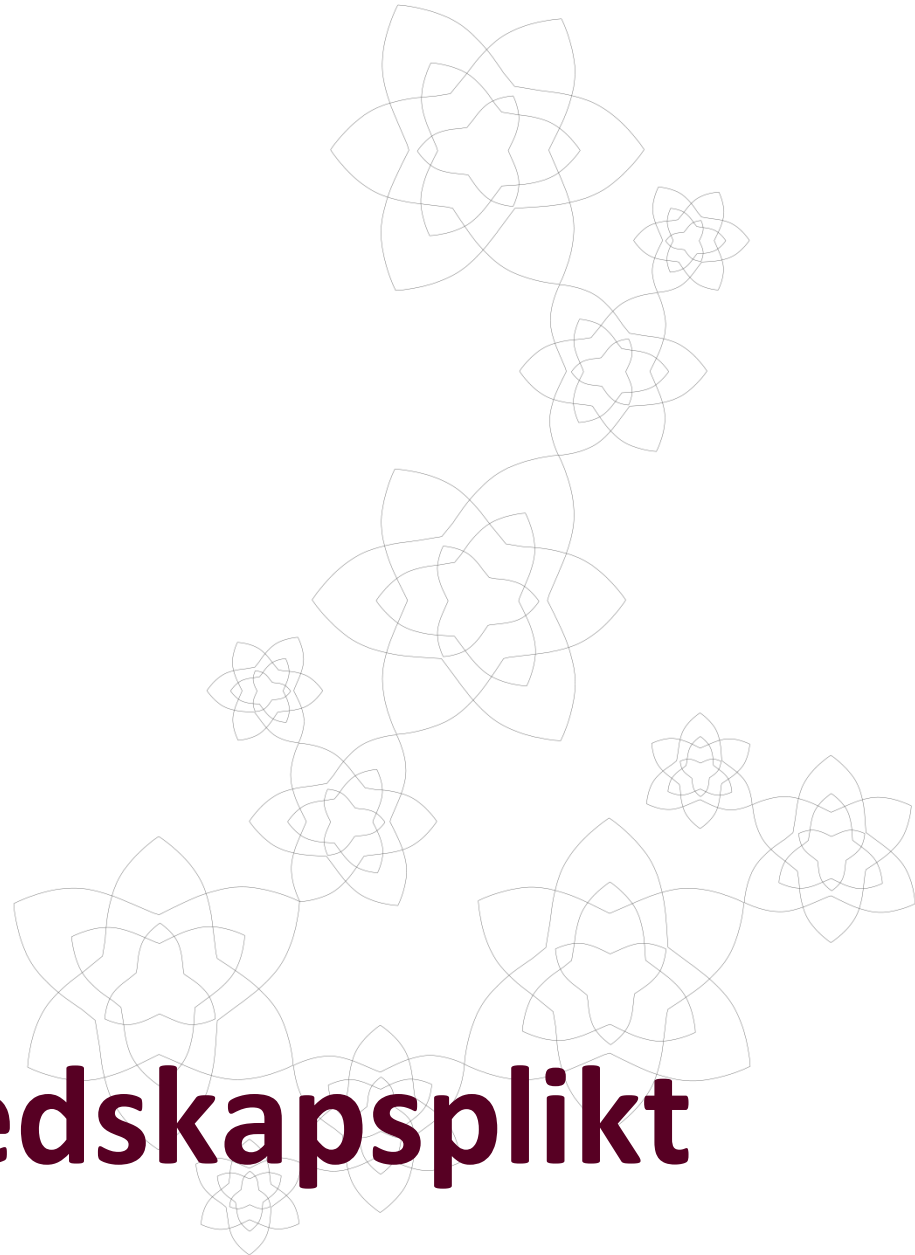

- ▶ Oppfølging etter tilsynet, heilt fram til varig endring
- ▶ Skilje ut dei viktigaste avvika
- ▶ Prioritering, effektivitet og kvalitet
- ▶ Samarbeid med andre HMS-etatar
- ▶ Gruppedynamikk, utnytte sterke og svare sider hjå kvarandre

Tilsyn

kommunal beredskapsplikt

Sivilbeskyttelseslova m/ forskrift

- Skal sikre at kommunen varetek innbyggjarane sin tryggleik
- Kommunen skal jobbe systematisk og heilskapleg med samfunnstryggleik

Heilskapleg ROS-analyse

Analysen skal som et minimum omfatte:

- a) eksisterende og fremtidige risiko- og sårbarhetsfaktorer i kommunen.
- b) risiko og sårbarhet utenfor kommunens geografiske område som kan ha betydning for kommunen.
- c) hvordan ulike risiko- og sårbarhetsfaktorer kan påvirke hverandre.
- d) særlige utfordringer knyttet til kritiske samfunnsfunksjoner og tap av kritisk infrastruktur.
- e) kommunens evne til å opprettholde sin virksomhet når den utsettes for en uønsket hendelse og evnen til å gjenoppta sin virksomhet etter at hendelsen har inntruffet.
- f) behovet for befolkningsvarsling og evakuering.

På bakgrunn av den heilskaplege ROS-analysen skal kommunen:

- Vurdere forhold som bør integrerast i planar og prosessar etter **plan- og bygningslova**

*Obs. **Ikkje** erstatning for pbl sitt krav om ROS-analyser i kommuneplanar.*

Kommunal beredskapsplikt

iht. sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt stilles det krav om helhetlig ROS-analyse og oppfølging gjennom plan- og bygningsloven.

Kommuneplanlegging

Planstrategi

På bakgrunn av ROS utarbeides det strategiske valg for utvikling av kommunen som samfunnssikkerhetsaktør.

Kommuneplanens samfunnsdel

Langsiktige samfunnssikkerhetsutfordringer på bakgrunn av ROS følges opp gjennom mål og føringer i planleggingen.

Helhetlig og systematisk oppfølging gjennom handlingsdelen.

- Samfunnssikkerhet som egen kommuneplan?
- Beredskapsplanen som handlingsdel?

Kommuneplanens arealdel

Funn fra ROS må følges opp i arealplanleggingen, og i ROS for å kartlegge planområder.

Helhetlig ROS-analyse

Analysen skal bl.a. omfatte: eksisterende og fremtidige risiko- og sårbarhetsfaktorer i kommunen, herunder

- analyser av arealer
- analyser av klimasårbarhet
- sektoranalyser etc.

Mål: Utvikle trygge samfunn

- Kommunen sin heilskaplege ROS-analyse
 - Grunnsteinen
- Kommuneplanen sin samfunnsdel
 - Langsiktige utfordringar, mål og strategiar
- Kommuneplanen sin arealdel
 - Riktig bruk av areal

Foto: Andrea Taurisano, NVE

**Riktig
samfunnsplanlegging
og arealplanlegging er
grunnleggjande for
betre førebygging av
alvorlege hendingar.**

**God areal- og
samfunnsplanlegging
bør derfor prioriterast**

(Stortingsmelding 10 «Risiko i et trygt samfunn»).

Tildelingsbrev 2019

Fylkesmannen skal gjennomføre tilsyn med kommunal beredskapsplikt i **¼ av kommunene**. - på bakgrunn av en vurdering av risiko og vesentlighet.

Fylkesmannen avgjør om det skal gjennomføres **tilsyn med helsemessig og sosial beredskap** i kommunene basert på kunnskap om risiko og sårbarhet.

Tilsyn med helsemessig og sosial beredskap i kommunene skal gjennomføres som **felles tilsyn med fylkesmannens tilsyn med kommunal beredskapsplikt etter sivilbeskyttelsesloven**, jf. veileder for felles beredskapstilsyn i kommunene fra DSB og Helsetilsynet.

Fylkesmannen skal styrke veiledningen i kommunene i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap, herunder helseberedskap.

Dato	Veke	Arrangør	Tema	Stad
Februar 2019				
07. feb	6	Fylkesmannen	Beredskap	Norddal, Stordal,
27. feb	9	Fylkesmannen	Beredskap	Haram,
Mars 2019				
01. mar – 01. jun	9 – 22	Fylkesmannen	Beredskap	Smøla,
01. mar – 01. jun	9 – 22	Fylkesmannen	Beredskap	Tingvoll,
August 2019				
01. aug – 01. des	31 – 48	Fylkesmannen	Beredskap	Sunndal,
01. aug – 01. des	31 – 48	Fylkesmannen	Beredskap	Averøy,
01. aug – 01. des	31 – 48	Fylkesmannen	Beredskap	Aure,
Januar 2020				
01. jan – 01. des	1 – 49	Fylkesmannen	Beredskap	Neset,

Sande kommune

